

páratlan oldal

POMÁDÉ

Travolta itt, Travolta ott, Travolta mindenütt? Már nem. Úgy tetszik, tőlünk nyugatra priznicelték a Travolta-lázat; nemrégiben garmadányi leértékelt könyvet látam róla, lemezei a kutyának se kellenek, az őt ábrázoló medáliák, szütyők, műtűrök eladatlanul hevernek a boltokban. Új lázak, új táncok, új sztárok hevítik a nyugati diszkórajongókat. Bezzeg nálunk! — mondhatnók. S mondjuk is, egyebek közt e lap hasábjain is, el-eltűnődtek a figyelemre méltó jelenségről. Arról tudnillik, hogy országsterve forgalomba kerültek a lobogó hajú diszkóhóstit népszerűsítő ezek-azok, persze, anélkül, hogy akár egyetlen filmjét is megismerhették volna. Most kiderült, hogy az ironikus hangú kommentároknak nem volt igazuk: egyre kevésbé érdemes valamiféle ismeretlen mozisztár ismertségéről viccelődni. Már csak azért sem érdemes, mert hivatalosan ugyan nem tűzték műsorra a Szombat esti láz és a Pomádé című filmet, kevésbé hivatalosan azonban mindkettő hódítgatja a szíveket. Legutóbb például éppen az utóbbról adta tudtul a Pesti Műsor, hogy az Alba Regia vendéglátóipari egységben „... minden szerdán Diszkotéka 4 — Huszonevűek klubja néven indítanak új műsorsorozatot... A premieren, október 24-én, a Grease című zenés film rövidített változatát vetítik.” Fogalmam sincs, hogyan került be kíváncsi hazánkba a rövidített változat, mindenesetre a Grease szótári jelentését végigböngésztém. Nemcsak pomádé-kenőcsöt jelent, hanem kevésbé ártalmatlan kenőanyagot is.

(zil)

EGY KIS WOMEN'S LIB

A budai Frankel Leó utcában, a Mártírok útja alatt átvezető aluljáró lejárata előtt van két bronzszobor, a baloldali egy serdülő kislányt, a jobboldali hasonló korú fiút ábrázol; a kislány kisé térdén felül érő ruhát visel, a fiú anyaszült meztelen. Oszintén szólva meghökkent ez a diszkrimináció, mert nem tudom, hogyan értelmezem. Ha a művész nem restellte ábrázolni a fiút hetyke füttyijével, ugyan miért tartarta el a kislányt serkenő női bájait? Ha valahol Londonban állna ez a két szobor, valamelyik szélsőséges feminista szervezet biztosan szóvá tenné, esetleg eljárást is indítatna a városi tanács ellen, mert az angol törvények a nők terhére elkövetett minden diszkriminációt tiltanak, kivéve persze a bérengyöltséget...

Mivel nem ismerem a mi feministáinkat, és nem tudom felbújtani őket, hogy a Frankel Leó utcai egyenlőtlen elbánást értelmezzék, s ha netalán megrövidítve érzik nemüket, tiltakozzanak, magam bocsátkozom értelmezéseimbe... A kerületi tanács talán ifjú lányaink érényeit védelmezi és diszkkrét figyelmességét intéz kedves külföldi vendégeinkhez, hogy mutassanak kevesebb érdeklődést leányaink iránt, akik közül némelyekre ez a figyelmeztetés, habár ellenkező értelemben, szintén ráfér? De hát ez esetben mit jelent a fiú meztelensége, hiszen annyi fiúszobor van ebben a városban diszkkrét kis sortban? Azt gondolják némelyek, hogy megbomlott a városban a nemi érdeklődés helyes aránya, s a homoerotikának áldozók aránya az elviselhető arányszám alá csökkent? A velencei Signoria, ha jól emlékszem, egy időben, alighanem a renais-

sance idején, sok utcasarokra gyönyörű fiatal lányokat állítottatott ki meztelenül, hogy a lagunák városának férfait visszatérítse a helyes útra, annyira elharapózott köztük a görög erosz... Hosszasabban elnézvé a bájos, de oly szemérmes bronzleánykát, észrevettem, hogy ruhácskájának alsó részét feltűri két kezével, nem kacérságból ugyan, ennek semmi nyoma sincs, gesztusa inkább árpádházi Szent Erzsébetére emlékeztet, csak éppen a rózsák hiányoznak, de, nini, valaki egy szegfűt tett bele. Most már éppenséggel nem tudom, mit gondoljak a fiú bátor füttyijéről és a kislány hiányzó rózsájáról, s szívből kívánom ennek a városnak és ennek az országnak, hogy soha nagyobb problémákkal ne kelljen megküzdenie...

Sz—L

A NEVETÉS ÉLE

A Krózus című szófukar ÉS-glossza egy hirdetést idéz, egy jellegű anonimus, akit „Minden megoldás érdekel”, kétezer forint készpénz birtokában óhajt lakáslehetőséghez jutni. A glossza írja, p. már a címben is jelzi, hogy viccesnek találja ezt a szokatlan vállalkozókedvet, és vidámságát ebbe a poentírozott kommentárba sűríti: „Vajon honnan van neki ennyi pénze?”

A kérdés, persze, jogos: jócskán élnek köztünk olyanok is, akik nem tudnak ennyi pénzt félretenni; vagy csak nagy erőfeszítések árán képesek erre. Talán hadirokkant az illető; vagy nyugdíjas. Esetleg a szesz italok rajongója, aki most, hogy az utcán nem szabad inni, elhatározta, felhagy a csövezéssel, és e célból mozgósítja összes anyagi erőforrásait. Az is lehet, hogy még nagyon ifjú, mondjuk, egyetemista vagy gimnazista akár, és biztonságot nyújtó falakat áhít, hogy ne csak a természet lágy ölén vagy a kapualjakban forrhasson össze választottjával. Vagy talán egy önkéntes humorista adta fel a hirdetést, mert fel akarta hívni figyelmünket arra a köznapi képtelenségre, hogy legegységesebb létszükségleteink kielégítéséhez pénz kell, rengeteg pénz.

Kedves glosszista kartársam, szívből sajnálom, hogy nem vette figyelembe a témában mélyebben rejlő humorforrást: azt, hogy e sajnárú tény magától értetődőnek tartjuk; hogy kinevetjük a lapos-erszényűeket, ha ők is lakni akarnak valahol. Világnezetileg szocialisták vagyunk mind egy szálig, de akinek nincs tökéje, az ne ugráljon. A mi urunk a Pénz, noha nem akad köztünk senki, aki elméletileg kétségbe vonná, hogy a kétezer forintos Krózusnak éppúgy szüksége van lakásra, mint aki kétmillió forintot tart a bankban. Az ilyen ellentmondásokon is elviccelődhetnénk olykor, annál is inkább, mert a szegényeken és erőtleneken könnyen kicsorbul a nevetés éle.

Eö

DISZNÓSÁG

Esik az eső. A fűtőtest hideg. A rádióból nyugtalanító hírek szólnak. Rosszkezdő az este is. Egyszer csak megüti a fületem egy izes, dunántúli csengő férfihang. S azt mondja: **SERTÉSAKTIV KÖRNYEZET** Képzeltében máris aktív disznó rázzák magukat a rock and roll ütemére. Malackák kérdik a Környezettől: hogy tetszik lenni, sertésspasszív vagy sertésaktív? Környezetek telefonálnak a stúdióba, hogy kikérjék maguknak, ők emberaktívak, senki ne gyalázza őket, ha nem használ a szép szó, mennek a bíróságra. Az eső jót tesz az őszi vetésnek. Már nincs is hideg. Sertésaktív környezet! Nincs szebb dolog a nyelvújításnál.

M. J.

PUSZIT A BABÁNAK

Vasárnap délelőtt a televízió **A mi sulink** címmel vetélkedőt közvetített. A pécsi Janus Pannónius és a veszprémi Kállai Eva egészségügyi szakközépiskolások mérkőztek. Közben olvastam, csak félszemmel néztem a műsort. De amikor az egyik feladatként csecsemőt kellett pelenkázni, figyelni kezdtem. Bár a gyerekeim már rég-regen kinőttek a pelenkából, azt hiszem, ebben a műveletben szakember vagyok. Az egyik kislány, miközben szakszerűen végezte feladatát, beszélt a babához, s mikor bepelengkázta — valami természetesen ösztöntől vezérelve — megpuszította.

A zsűri kifogást emelt: nem kell a gyereket puszigatni — a versenyző túljátszotta szerepét. Nem értettem ezt a kifogást, s nem értette a riportert sem, aki — mint mondta — nemcsak a gyerek arcát puszigatta meg, gyakorló apaként, pelenkázás közben...

Mindegy, versenyeken a zsűri szava a perdöntő. Egy gyerek-gondozó nem puszigathatja végig a gondjaira bízott tucatnyi vagy több csecsemőt. Minden bizonnyal így van. Azért is olyan ingerszegények a csecsemőotthonban nevelt gyerekek? Azért nem beszélnek sokan még hároméves korukban sem? Nincsenek (nem lehetnek?) test-, vagy ahogyan Déry Tibor mondta: borközéleben. Nem beszélnek nekik, s dehogyan dúdolnak, dehogyan énekelnek. Nincs meghitt evvittlét, nyugtató, feloldó simogatás; a gyerek munkácaarab. Pedig hogy vágyik az ölmelégletre, az anyaszagra, hogy „erti” a becézés, duruzsoló hangot, az álomba ringató dallamot.

SOÓS ZOLTÁN:

Bonyolult a világ

Azt nyökkögd: bonyolult a világ? — Öcsikém, sikerült bizonyos, fene régi uraknak s új uracsoknak összekeszálni. Színeit, elfelező kontúrjait is fondorlatosan, sunyin átmaszatozták hóka-lilára. Működöttük egyre a vak meszelőket, a pemzli-fejú janicsár hadakat bevetették: áldozni a gangraenát, az úszók-feketét, s vele párban gyanús hitelű csali-szinné átmacsolni a tiszta-fehéret. — Azt nyökkögd: bonyolult a világ, majd szerte nyekerged, hogy szövevényes képlete kerget a gázvezetékhez: a kétkezi munka lenézett sánca mögé menekültem. Meglehet, édesöcsém, hisz a VÉGEKEN, én az alap-magyarzatokat kutatom, ahol is, még látni a vad-feketét s makulátlan a tiszta-fehéret. Meglehet: ott a világ is másképpen bonyolult, hiszen arra nem tekeregnek a hivatalos agy-programozók, meg az összekeszálók, a pemzli-fejúk, a szarkeverők. — Végezetül, ama Kárpátok belülsánca, kiálva, és letekintve az általa emlegetett micsodára: mondatom, édesöcsém, a TE hóka világod nem bonyolult, hanem éppen mani-de-mani-de manipulált!

A legősibb párbeszéd az anya és a kisgyerek meghitt dialógusa. „...Hogy mit beszélnek ketten oly sokat / Apának tudni nem szabad” — írja Gárdonyi. Egyre inkább tudjuk, hogy milyen fontos ez a testközeli párbeszéd. Elkísér bennünket egész életünkre. Később is mindig — olykor a csecsemők gyámtalanságával — keresünk egy kezét, amelybe belekapaszkodhatunk, amelynek simogató melegsége enyhíti szorongásainkat. S azt hiszem, mindvégig vágyunk az ajkak után, melyek arcunkat, szemünket babusgatják... S melyek ilyen szavakra készítetik a költőt: „szerelek, mint anyját a gyermek...”

A versenyző kislány elkeseredett. Nem baj — vigasztalta a riportert —, ha lesz saját gyermeke, majd ott puszigatja, ahol akarja.

Remélem, lesz, s tudom: jó helyre születik. Ami pedig a versenyt illeti: a természeti törvényeket a legszigorúbb zsűri sem tudja megváltoztatni. Szerencsére!

(gyarmati)

ARANYOS BARÁTSÁG

A népszerű kenus nyilatkozik a népszerű ifjúsági folyóiratnak. A riportert természetesen bemutatja, elmondja róla, hogy hétézersze világbajnok, de még sohasem nyert olimpiai aranyérmeket, s megismétli azt is, amitől annak idején a lapokból már tudomást szereztünk: a kenukirály nem röstelte egyik — nem magyar — sportbarátját felkészíteni a legközelebbi világversenyre, majd miután kikapott tőle, a hazai sportújságírók és az UNESCO Fair play-díjjal vigasztalódott. Azt gondolnánk, a sport-szerűségi díj osztatlan elismerést váltott ki itthoni víziberkekben, a nyilatkozó azonban rezignáltan fejtegeti: „A későbbi vádaskodás szerzett néhány rossz percet, keserűséget, de... méltatlannak éreztem, hogy vitába szálljak... Bizonyos okoknál fogva a mi országunknak nagyon fontos a győzelem... bennem arany volt, van, ezt várják tőlem, tehát ne segítsék külföldi ellenfelemnek. Ezt az irányelvet tudomásul vettem, a felkészülés során tehát nem találkoztam Ljubekkel.” Elképzelték, hogy a gyöngéd, de határozott lebeszélés hatására gazdagabbak leszünk egy (olimpiai) aranyéremmel? Talán. De hogy szegényebbek lettünk egy illúzióval, az biztos.

(ldi)

FLAMM

Rózsaszín krümer bundás, fém-sarkú fekete lakk bokaacsizmas, piros borkesztyűs szőke asszonyka mellett járom — kaphatatlan apró-cikkért — a műszaki áruház szabadpolcain. Asszonya oldalán vadászkalapos és zöldnyakkendő, ám vadonatúj terrakotta-feketekockás átmeneti kabátba öltözött férj ragozat mindenfélét bevásárlókosarába: römertopfot, porcelánkülső-jű jénai edényeket, Prestige konyhakészleteket stb.

Már roskadoznak a cuccról, mikor a menyecske fölfedezi a Party Flamm-os dobozókat.

— Te — böki meg az urát —, ebből a flammból is vigyünk.

— Mi az? — kérdi a férj idegesen.

— Nem tudom, party flamm — betűzi az asszony.

— Party? — húzza föl szemöldökét a vadász. — Vegyéél.

FEKETE GYULA:

Tengercsepp

Példázat szociológiai témára:

Korlátozták a személygépkocsik sebességét a közutakon. A sebességplafon következtében elmosódóban a különbségek a gépkocsik képessége, tehetsége, egyénisége közt. Panaszkodik a Mercedes:

— Itt, ebben a mezőnyben nem érdemes Mercedesnek lenni. Itt a szabálytalankodó Trabant úton-útfélen röhögve leelőzi a szabályos Mercedest.

★

A muzáj a kiszolgáltatottság kiapadhatatlan forrása.

★

Hallottam valakitől: A szerelem mustja ha nem elég édes, a házasság bora ha nem elég erős — megecetesedik.

Es talán így is, minden együtt:

Az ifjúság mustja ha nem elég édes, a férfikor bora ha nem elég erős

— az öregember megnyarásodik.

★

Mosolygós gazdának de sokszor harapósak a kutyái!

★

Szél ellen csak cikkcakkban lehet vitorlázni.

Ámde a cikkcakkért nem a hajós — a szél felelős.

Sokan e cikkekben a hajós elbizonytalanodását vélik felfedezni. Holott épp a szívszágát bizonyítja.

De mi van akkor, ha az ellenszél tuj cikkekben? Hol jobb felől, hol bal felől?

Akkor úgy is lehet kormányozni a vitorlákat, hogy a hajó zsinóregyenesen haladjon célja felé?

★

Akar ha hét nyelven beszél is valaki, végtére csak egy nyelven gondolkozik.

Es ha ostobán gondolkozik — mind a hét nyelven ostoba.

★

A rosszindulat könnyen talál indokot, hogy a nem egészen tökéletesre tökéletlent kiáltson.

★

Hivatását szerető embernek a munkakedvet nem adni kell. Elvenni nem kell tőle.

★

Idejétmúlt a házasság? Idejétmúlt a gyerek? — Idejétmúlt a jövő.

★

Ha egyszer az ügy fontosabb, mint a szerep, a bajnoki tündöklés, a személyes presztizs, akkor politikában, közügyekben, közéleti tusakodásokban nincs helye a hiúságnak, az önértékesedésnek. Minthogy a sértődésnek sincs helye.

★

Gratulálók! ... Kisfiú? Kislány?

— Kislány.

— És? ... Van már neve?

— Három is: Yvette, Odette, Bernadette.

— Aha. Exportra készült.

— Egyet vagy kettőt? — tétovázik az asszony. — Ki kellene bontani, hogy megnézzük.

Segíteni akarok.

— A Party Flamm fondue-készítésre való.

— Fondue-készítésre? — mondja családóttan az asszony.

— Fon... — szól a férj még mérgesebben, de aztán legyint. — Túl-éljük. Háromat veszünk.

Marx úgy mondaná: nem tudják, de viszik.

S erdeinkben elterjed a party flamm.

-laji